

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ خیرالدين حفظه الله تعالى

موضوع:

۱. احکام؛ مسائل مستحدثه (نوپیدا)
۲. احکام؛ عقود و معاملات؛ خرید، فروش، اجاره و رهن

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: مهدوی

تاریخ: ۱۳۹۷/۹/۱۰

حکم خرید و فروش سهام در بازار بورس چیست؟

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۷/۹/۱۴

خرید سهام شرکت‌های غیر دولتی که به کار اقتصادی مشروع می‌پردازند، به معنای شرکت در سرمایه‌گذاری آن‌ها و سود و زیانشان به گونه‌ی واقعی و عادلانه، مانعی ندارد؛ چراکه معامله‌ای عقلایی و سودمند است و تبعاً فروش سهام آن‌ها نیز جایز است، ولی خرید و فروش سهام شرکت‌های دولتی یا شرکت‌هایی که به کار اقتصادی نامشروع می‌پردازند یا شرکت‌هایی که اصلاً معلوم نیست چه کار می‌کنند، اشکال دارد؛ به دلیل سخن خداوند که فرموده است: ﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ﴾؛ «و با یکدیگر در نیکوکاری و تقوا همکاری کنید و با یکدیگر در گناه و تعدی همکاری نکنید» و به دلیل اینکه خرید و فروش غرری، جایز نیست؛ چنانکه علی بن ابی طالب، ابن عباس، ابن عمر، ابوهریره و برخی دیگر روایت کرده‌اند که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم از آن نهی فرمود^۱ و آن خرید و فروش چشم‌پسته و جاهلانه است. همچنین، بهتر است از خرید و فروش سهام شرکت‌هایی که به کار اقتصادی مشتبه می‌پردازند نیز اجتناب شود؛ چراکه در روایت مشهوری از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم آمده است: «الْحَلَالُ بَيْنَ وَالْحَرَامِ بَيْنٌ وَبَيْنَهُمَا مُشْتَبِهَاتٌ، لَا يَعْلَمُهَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ، فَمَنْ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعَرْضِهِ، وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ، كَالرَّاعِي يَزْعَى حَوْلَ الْحِمَىٰ فَيُوشِكُ أَنْ يُوَاقِعَهُ، وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى، وَإِنَّ حِمَى اللَّهِ مَحَارِمُهُ»^۲؛

۱. المائدة/ ۲

۲. بنگرید به: مسند أحمد، ج ۱، ص ۳۰۲؛ سنن الدارمی، ج ۲، ص ۲۵۱؛ صحیح مسلم، ج ۵، ص ۳؛ سنن ابن ماجه، ج ۲، ص ۷۳۹؛ سنن ابی داود، ج ۲، ص ۱۱۹؛ سنن الترمذی، ج ۲، ص ۳۴۹؛ السنن الکبری للبیهقی، ج ۵، ص ۳۳۸.
۳. مسند أحمد، ج ۴، ص ۲۷۰؛ سنن الدارمی، ج ۲، ص ۲۴۹؛ صحیح البخاری، ج ۱، ص ۱۹؛ صحیح مسلم، ج ۵، ص ۵۰؛ سنن ابن ماجه، ج ۲، ص ۱۳۱۸؛ سنن الترمذی، ج ۲، ص ۳۴۰؛ الکافی للکلینی، ج ۱، ص ۶۸؛ من لا یحضره الفقیه لابن بابویه، ج ۳، ص ۱۰؛ تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۶، ص ۳۰۲ با الفاظ متفاوت

«حلال روشن است و حرام روشن است و میان آن دو چیزهای مشتبهی هستند که بسیاری از مردم (کنه) آن‌ها را نمی‌دانند، پس هر کس از چیزهای مشتبه بپرهیزد، آبروی خود و دین خود را پاس می‌دارد و هر کس در چیزهای مشتبه بیفتد، در حرام واقع می‌شود، مانند چوپانی که (گوسفندان خود را) در حریم مکان ممنوع می‌چراند، پس زود باشد که در آن واقع شود و هرآینه برای هر پادشاهی مکان ممنوعی وجود دارد و مکان ممنوع خداوند محرمات او هستند».

تعلیقات

پرسش‌ها و پاسخ‌های فرعی

تاریخ: ۱۴۰۰/۵/۱۷

نویسنده: سید حسن

پرسش فرعی ۱

لطفاً حکم نوسان‌گیری در بورس را با ذکر دلایل بفرمایید. سپاس

تاریخ: ۱۴۰۰/۵/۲۷

پاسخ به پرسش فرعی ۱

نوسان‌گیری در بورس، به معنای خرید و فروش سهام در بازه‌های بسیار کوتاه با هدف دستیابی به سود بر اساس تغییرات لحظه‌ای ارزش آن‌هاست که یک سرمایه‌گذاری کاذب محسوب می‌شود و می‌توان آن را «سودجویی» از طریق «فرصت‌طلبی» نامید. واضح است که چنین کاری، چندان پاکیزه و سالم نیست؛ چراکه از یک سو، کسب سود بدون مشارکت مفید و جدی در فعالیت‌های اقتصادی است و از سوی دیگر، به افزایش و سپس کاهش غیر واقعی ارزش سهام می‌انجامد که بسیاری از سرمایه‌گذاران حقیقی را فریب می‌دهد و متضرر می‌کند. به عبارت دیگر، چنین کاری صرفاً «موج‌سازی» و «موج‌سواری» در بازار بورس است و از این رو، کاری عقلایی و درست محسوب نمی‌شود و با این اوصاف، نمی‌توان آن را مشروع دانست؛ خصوصاً هرگاه مبتنی بر دسترسی انحصاری به اطلاعات شرکت‌ها، یا نشر اخبار کاذب درباره‌ی آن‌ها باشد که چیزی جز سوء استفاده و تزویر نیست.

بایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌های خراسانی
چشم‌انداز اسلام

www.alkhorasani.com

بایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌های خراسانی حفظ الله تعالی

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.